

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

6. december 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – frie varebevægelser – told – afgifter med tilsvarende virkning – afgift på transmissionen af elektricitet, der er produceret på det nationale område og er bestemt til udførsel – en sådan lovgivnings forenelighed med princippet om frie varebevægelser«

I sag C-305/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Okresný súd Bratislava II (kredsdomstolen i Bratislava II, Slovakiet) ved afgørelse af 28. februar 2017, indgået til Domstolen den 26. maj 2017, i sagen

FENS spol. s r. o.

mod

Slovenská republika – Úrad pre reguláciu sieťových odvetví,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af formanden for Syvende Afdeling, T. von Danwitz, som fungerende formand for Fjerde Afdeling, og dommerne K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Juhász (refererende dommer) og C. Vajda,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 19. april 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- FENS spol. s r. o. ved advokátka A. Čižmáriková,
- den slovakiske regering ved B. Ricziová, som befuldmægtiget,
- den nederlandske regering ved M. Bulterman og J. Langer, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved M. Wasmeier og A. Tokár, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 5. juli 2018,

* Processprog: slovakisk.

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 28 TEUF og 30 TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem FENS spol. s r.o., et selskab med begrænset ansvar, der har hjemsted i Slovakiet, og Slovenská republika (Den Slovakiske Republik) ved Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (energireguleringsmyndigheden, herefter »ÚRSO«) vedrørende afgiften på leveringen af tjenester i forbindelse med transmission af elektricitet, som ÚRSO har krævet betalt af forgængerer for FENS.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 28, stk. 1, TEUF bestemmer:

»Unionen er bl.a. en toldunion, som omfatter al vareudveksling, og som indebærer forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning, samt indførelse af en fælles toldtarif over for tredjeland.«
- 4 Artikel 30 TEUF har følgende ordlyd:

»Told ved indførsel og udførsel og andre afgifter med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne. Dette gælder også finanstold.«
- 5 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF (EUT 2003, L 176, s. 37) indeholder en artikel 11, der har overskriften »Lastfordeling og balancering«, som i stk. 7 fastsætter:

»De regler for balancering af elektricitetssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester skal fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 23, stk. 2, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.«
- 6 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/89/EF af 18. januar 2006 om foranstaltninger til fremme af elforsyningssikkerhed og infrastrukturinvesteringer (EUT 2006, L 33, s. 22) bestemmer i artikel 1, der har overskriften »Anvendelsesområde«:

»1. Med dette direktiv indføres foranstaltninger, der skal sikre, at det indre marked for elektricitet fungerer tilfredsstillende ved at sikre elforsyningssikkerheden og ved at sikre

  - a) en passende produktionskapacitet
  - b) en rimelig balance mellem udbud og efterspørgsel, samt
  - c) en passende sammenkobling mellem medlemsstaterne med henblik på udvikling af det indre marked.

2. Dette direktiv etablerer en ramme, inden for hvilken medlemsstaterne definerer gennemskuelige, stabile og ikke-diskriminerende politikker for elforsyningsikkerhed, som er forenelige med kravene på et konkurrenceorienteret indre marked for elektricitet.«

7 Direktivets artikel 5, der har overskriften »Opretholdelse af balancen mellem udbud og efterspørgsel«, fastsætter:

»1. Medlemsstaterne træffer egnede foranstaltninger til at opretholde balancen mellem efterspørgslen efter elektricitet og den produktionskapacitet, der er til rådighed.

Medlemsstaterne skal navnlig:

- a) med forbehold af små isolerede systemers særlige behov tilskynde til etablering af en engrosmarkedsstruktur, som afgiver passende prissignaler vedrørende produktion og forbrug
- b) pålægge transmissionssystemoperatørerne at sikre en hensigtsmæssig reservekapacitet til balanceformål og/eller vedtage tilsvarende markedsbaserede foranstaltninger.

2. Med forbehold af traktatens artikel 87 og 88 kan medlemsstaterne træffe yderligere foranstaltninger for at opfylde disse mål, herunder

- a) indføre bestemmelser, som fremmer ny produktionskapacitet og nye produktionsselskabers indtræden på markedet
- b) fjerne hindringer for anvendelse af afbrydelige kontrakter
- c) fjerne hindringer for indgåelse af kontrakter af varierende længde for både producenter og kunder
- d) tilskynde til anvendelse af teknologier vedrørende realtidsstyring af efterspørgslen som f.eks. avancerede målingssystemer
- e) tilskynde til energibevarelsesforanstaltninger
- f) anvende udbudsprocedurer eller tilsvarende procedurer med hensyn til gennemsigtighed og ikke-diskriminering, jf. artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/54/EF.

3. Medlemsstaterne offentliggør de foranstaltninger, som træffes i henhold til denne artikel, og sikrer den bredest mulige spredning af information herom.«

Slovakisk ret

8 Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou (forordning nr. 317/2007 fra Den Slovakiske Republiks regering om regler for elektricitetsmarkedets funktion), der fastsætter reglerne for elektricitetsmarkedets funktion i den version, der er gældende på tidspunktet for hovedsagens faktiske omstændigheder (herefter »regeringsforordning nr. 317/2007«), bestemmer i § 12, der har overskriften »Betingelser for levering af systemtjenester«:

»1. Systemtjenesterne leveres af transmissionsselskabet i overensstemmelse med de tekniske betingelser og anvisningerne fra centret for fordeling af elektricitet ved hjælp af de hjælpefunktioner, det har købt.

2. Hvis den endelige forbruger af elektricitet er forbundet til et transmissionssystem, betaler denne forbruger for systemtjenesterne og prisen for brugen af systemet til transmissionssystemoperatøren på grundlag af en transmissionsaftale og adgangen til transmissionssystemet.

3. Hvis den endelige forbruger af elektricitet ikke er forbundet til et transmissionssystem, betaler denne forbruger for systemtjenesterne og prisen for brugen af systemet via distributionssystemoperatøren, som dens forbrugssted er forbundet med, på grundlag af distributionsaftalen og adgangen til distributionssystemet.

[...]

9. Betalingen for systemtjenester ved udførsel af elektricitet betales af eksportøren, såfremt eksportøren ikke godtgør, at den udførte elektricitet forinden var blevet indført til det fastsatte område.

10. Betalingen for brugen af systemet opkræves ikke for elektricitet med henblik på udførsel.«

- 9 I medfør af § 2, litra a), nr. 2, i Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (lov nr. 251/2012 om energi samt om ændring og supplerung af bestemte love) svarer det fastsatte område til Den Slovakiske Republiks område, hvor transportsystemoperatøren eller distributionssystemoperatøren skal sikre transport eller distribution af elektricitet, eller til det område, hvor transportsystemoperatøren eller distributionssystemoperatøren skal sikre transport eller distribution af gas.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 10 FENS er retsefterfølger til Korlea Invest a.s. (herefter »Korlea«), et selskab, der blev erklæret konkurs under den retssag, inden for rammerne af hvilken den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse er blevet indgivet.
- 11 Korlea blev meddelt tilladelse til at udøve virksomhed som leverandør på det slovakiske elektricitetsmarked. Selskabets aktiviteter omfatter køb, salg og udførsel af elektricitet. I denne forbindelse indgik Korlea en rammeaftale med Slovenské elektrárne a.s., et slovakisk selskab, der beskæftigede sig med elektricitetsproduktion, om køb og salg af elektricitet med virkning fra den 15. august 2006 samt særskilte aftaler om levering af elektricitet. Den 16. januar 2008 indgik Korlea en transmissionsaftale med Slovenská elektrizačná prenosová sústava a.s. (herefter »SEPS«), et slovakisk selskab i det nationale elektricitetstransmissionsnet, om transmission af elektricitet, i medfør af hvilken dette sidstnævnte selskab forpligtede sig til på vegne af Korlea at sikre transmissionen af elektricitet via sammenkoblingsledningerne samt at sikre styring og levering af transmissionsydelser. Det var fastsat i transmissionsaftalen, at Korlea for leveringen af net tjenester i forbindelse med udførsel af elektricitet skulle betale en afgift, der blev beregnet i overensstemmelse med § 12, stk. 9, i regeringsforordning nr. 317/2007, medmindre Korlea kunne godtgøre, at den udførte elektricitet først var blevet indført til Slovakiet.
- 12 Korlea betalte 6 815 853,415 EUR i afgift til SEPS for perioden fra den 1. januar til den 31. december 2008. Beløbet blev beregnet i overensstemmelse med ÚRSO's afgørelse af 4. december 2007.
- 13 Ved skrivelse af 13. oktober 2008 anmodede Korlea SEPS om atophøre med at opkræve den nævnte afgift og tilbagebetale de beløb, det allerede betalt i denne henseende, til selskabet. Ved skrivelse af 30. oktober 2008 afslog SEPS at imødekomme denne anmodning.
- 14 I løbet af 2010 anlagde Korlea et erstatningssøgsmål ved Okresný súd Bratislava II (kredsdomstolen i Bratislava II, Slovakiet) mod ÚRSO, idet selskabet bl.a. gjorde gældende, at den omhandlede afgift udgjorde en afgift med tilsvarende virkning som told. ÚRSO gjorde gældende, at denne afgift ikke

kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, men at den havde til formål at sikre elforsyningssikkerheden, pålideligheden og stabiliteten af det slovakiske elektricitetsnet særligt i perioden før 2009, hvor nettets stabilitet blev forstyrret af nedlukningen af to enheder i kernekraftværket Jaslovské Bohunice (Slovakiet). ÚRSO henviste ligeledes til, at da det slovakiske marked var stabilt igen – nemlig fra den 1. april 2009 – opkrævede energireguleringsmyndigheden ikke længere den nævnte afgift.

- 15 Ved dom af 4. februar 2011 forkastede retten søgsmålet. Korlea appellerede denne dom til Krajský súd Bratislava (den regionale ret i Bratislava, Slovakiet), der ved kendelse af 15. august 2012 ophævede dommen og hjemsendte sagen til retten i første instans.
- 16 På denne baggrund har Bratislava II (kredsdomstolen i Bratislava II) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal artikel 30 TEUF fortolkes således, at den er til hinder for en national bestemmelse såsom § 12, stk. 9, i [regeringsforordning nr. 317/2007], som indfører en særlig afgift ved udførsel af elektricitet fra Den Slovakiske Republiks område uden at sondre mellem, hvorvidt udførslen af elektricitet fra det slovakiske område sker til EU-medlemsstaterne eller til tredjelande, såfremt eksportøren af elektriciteten ikke beviser, at den udførte elektricitet er blevet indført til Den Slovakiske Republiks område, dvs. en afgift, som kun pålægges elektricitet, som er fremstillet på Den Slovakiske Republiks område og udført herfra?
- 2) Udgør en afgift som den i henhold til bestemmelsen i [forordningens] § 12, stk. 9, indførte, dvs. en afgift, som kun pålægges elektricitet, som både er fremstillet i Den Slovakiske Republik og udført fra Den Slovakiske Republiks område, uden at sondre mellem udførsel til tredjelande og udførsel til EU-medlemsstaterne, endvidere en afgift med tilsvarende virkning som en told som omhandlet i artikel 28, stk. 1, TEUF?
- 3) Er en national bestemmelse såsom [forordningens] § 12, stk. 9, forenelig med princippet om frie varebevægelser i artikel 28 TEUF?«

Om de præjudicielle spørgsmål

- 17 Med sine spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 28 TEUF og 30 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der fastsætter en afgift som den i hovedsagen omhandlede, som pålægges elektricitet, der eksporteres til en anden medlemsstat eller til et tredjeland, alene i det tilfælde, hvor elektriciteten er blevet produceret på det nationale område.
- 18 I henhold til § 12, stk. 9, i regeringens forordning nr. 317/2007 foretages betalingen for systemtjenester ved udførsel af elektricitet af eksportøren, medmindre det godtgøres, at den udførte elektricitet er blevet indført på slovakisk område. Det fremgår ligeledes af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at afgiften, der udgør en sådan betaling, kun blev pålagt midlertidigt og ikke er blevet anvendt siden den 1. april 2009.

Om anvendelsen af artikel 28 TEUF og 30 TEUF

- 19 Den nederlandske regering og den slovakiske regering har fremhævet, at den i hovedsagen omhandlede situation er reguleret i den afledte ret. Førstnævnte har henvist til visse bestemmelser i direktiv 2003/54, og sidstnævnte har henvist til visse bestemmelser i direktiv 2005/89.

- 20 Ifølge den nederlandske regering er den omhandlede afgift omfattet af anvendelsesområdet for artikel 11, stk. 7, i direktiv 2003/54, som gør det muligt for transmissionsystemoperatørerne at indføre betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. En sådan afgifts overensstemmelse med EU-retten skal derfor bedømmes i henseende til dette direktiv og ikke primær ret.
- 21 Den slovakiske regering har for sin del gjort gældende, at artikel 5 i direktiv 2005/89 udtrykkeligt fastsætter, at medlemsstaterne skal træffe egnede foranstaltninger til at opretholde balancen mellem efterspørgslen efter elektricitet og den produktionskapacitet, der er til rådighed. Den midlertidige indførelse af den afgift, der er omhandlet i hovedsagen, som indenlandske eksportører skal betale, er netop i overensstemmelse med de mål, denne artikel tager sigte på.
- 22 I denne henseende bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at enhver national foranstaltning vedrørende et område, hvor der er foretaget en udtømmende harmonisering på EU-niveau, skal bedømmes på grundlag af de pågældende harmoniserede bestemmelser og ikke på grundlag af den primære EU-ret (jf. bl.a. dom af 1.7.2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 23 I det foreliggende tilfælde skal det derfor afgøres, om artikel 11, stk. 7, i direktiv 2003/54 og/eller artikel 5 i direktiv 2005/89 har gennemført en udtømmende harmonisering, der udelukker undersøgelsen af foreneligheden af en lovgivning som den i hovedsagen omhandlede med artikel 28 TEUF og 30 TEUF.
- 24 I denne henseende skal det bemærkes, at direktiv 2003/54, som finder anvendelse på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen, udgjorde en af faserne i den gradvise gennemførelse af et indre marked for elektricitet i hele EU. Selv om direktivet har bidraget til oprettelsen af et sådant marked, har det ikke på nogen måde fuldstændiggjort det indre marked for elektricitet. Den omstændighed, at direktiv 2003/54 blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (EUT 2009, L 211, s. 55), bestyrker denne konklusion.
- 25 Hvad angår navnlig artikel 11, stk. 7, i direktiv 2003/54 fremgår det af selve ordlyden af denne bestemmelse, at reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance skal være objektive, transparente og forholdsmæssige. Denne bestemmelse er begrænset til at definere den ramme, inden for hvilken distributionssystemoperatørerne fastsætter disse afgifter, hvis pålæggelse således ikke er udtømmende harmoniseret. Der skal således tages hensyn til artikel 28 TEUF og 30 TEUF for at fastslå, om nationale foranstaltninger som de i hovedsagen omhandlede er i overensstemmelse med EU-retten.
- 26 Hvad angår direktiv 2005/89 tager dette, således som det fremgår af dets artikel 1, stk. 2, sigte på at etablere en ramme, inden for hvilken medlemsstaterne definerer gennemskuelige, stabile og ikke-diskriminerende politikker for elforsyningsikkerhed, som er forenelige med kravene på et konkurrenceorienteret indre marked for elektricitet. Direktivets artikel 5, som den slovakiske regering har påberåbt sig, henviser til medlemsstaternes vedtagelse af »egnede foranstaltninger«. Det fremgår af disse bestemmelser, at medlemsstaterne bevarer en væsentlig skønsbeføjelse i denne forbindelse, og at harmoniseringen i henhold til det nævnte direktiv ikke er udtømmende.
- 27 Det følger heraf, at artikel 11, stk. 7, i direktiv 2003/54 og artikel 5 i direktiv 2005/89 ikke har medført en udtømmende harmonisering af det område, som de regulerer.
- 28 På baggrund af ovenstående betragtninger skal der foretages en fortolkning af artikel 28 TEUF og 30 TEUF.

Om eksistensen af en afgift med tilsvarende virkning som told

- 29 Det følger af Domstolens faste praksis, at enhver økonomisk byrde, der ensidigt pålægges varer, når de føres over grænsen, uanset hvor lav den måtte være, og hvorledes den betegnes og opkræves, udgør en afgift med tilsvarende virkning som told, når den ikke udgør egentlig told. Derimod hører de økonomiske byrder, som følger af en almindelig intern afgiftsordning, der systematisk og efter samme objektive kriterier anvendes på varekategorier uafhængigt af deres oprindelse og uafhængigt af deres bestemmelse, under artikel 110 TEUF om forbud mod diskriminerende interne afgifter (dom af 14.6.2018, *Lubrizol France*, C-39/17, EU:C:2018:438, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).
- 30 I denne sammenhæng bemærkes dels, at EUF-traktatens bestemmelser vedrørende afgifter med tilsvarende virkning og bestemmelserne vedrørende diskriminerende interne afgifter ikke kan anvendes kumulativt, hvorfor en foranstaltning, som er omfattet af artikel 110 TEUF, således som traktaten er opbygget, ikke kan kvalificeres som »afgift med tilsvarende virkning« (jf. i denne retning dom af 2.10.2014, *Orgacom*, C-254/13, EU:C:2014:2251, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis), dels at artikel 110 ikke udelukkende omfatter importerede varer, men ligeledes varer, der eksporteres (jf. i denne retning dom af 22.5.2003, *Freskot*, C-355/00, EU:C:2003:298, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 En økonomisk byrde falder ligeledes ikke ind under begrebet »afgift med tilsvarende virkning«, såfremt det pågældende beløb – på visse betingelser – opkræves i anledning af kontrol, der gennemføres på grund af EU-retlige forpligtelser, eller når den udgør et forholdsmæssigt vederlag for en til den erhvervsdrivende, der er forpligtet til at betale denne byrde, faktisk erlagt tjenesteydelse (dom af 14.6.2018, *Lubrizol France*, C-39/17, EU:C:2018:438, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 32 Det skal derfor afgøres, om den i hovedsagen omhandlede afgift svarer til definitionen af afgift med tilsvarende virkning som told, således som denne er beskrevet i denne doms præmis 29-31.
- 33 Det skal i denne henseende for det første bemærkes, at den i hovedsagen omhandlede afgift udgør en økonomisk byrde, som en medlemsstat ensidigt har pålagt. Idet formålet med pålæggelsen af sådanne byrder er uden betydning, er det ikke afgørende, at der er tale om en afgift for visse nettjenester for transmission af elektricitet (jf. i denne retning dom af 21.9.2000, *Michailidis*, C-441/98 og C-442/98, EU:C:2000:479, præmis 14 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 For det andet skal det bemærkes, at elektricitet udgør en vare i henhold til EU-retten, og at en afgift, som ikke pålægges en vare som sådan, men en nødvendig varerelateret aktivitet som nettjenester i den foreliggende sag, kan henhøre under anvendelsesområdet for bestemmelserne om de frie varebevægelser. Når afgiften således beregnes på grundlag af antallet af transmitterede kWh og ikke på grundlag af transmissionsafstanden eller noget andet kriterium, som er direkte forbundet med transmissionen, skal den anses for at ramme selve varen (jf. i denne retning dom af 17.7.2008, *Essent Netwerk Noord m.fl.*, C-206/06, EU:C:2008:413, præmis 43 og 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 I hovedsagen skal den anses for at påhvile varer, da den i hovedsagen omhandlede afgift bliver beregnet på grundlag af antallet af transmitterede kWh.
- 36 Det skal for det tredje undersøges, om denne afgift rammer disse varer, fordi en grænse passeres, eller om de derimod følger af en almindelig intern afgiftsordning, der systematisk og efter samme objektive kriterier anvendes på varekategorier uafhængigt af deres oprindelse og af deres bestemmelsessted.
- 37 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at det væsentligste kendetegn for en afgift med tilsvarende virkning, der adskiller den fra en generel intern afgift, er, at den førstnævnte afgift udelukkende rammer det grænseoverskridende produkt som sådant, mens den sidstnævnte afgift både rammer importerede, eksporterede og indenlandske produkter (dom af 2.10.2014, *Orgacom*, C-254/13, EU:C:2014:2251, præmis 28).

- 38 I den foreliggende sag fremgår det af formuleringen af det forelagte spørgsmål, at den i hovedsagen omhandlede afgift udelukkende rammer den elektricitet, der er produceret i Slovakiet og derefter udføres. Det følger heraf, at den opkræves på grund af den omstændighed, at elektriciteten krydser grænsen.
- 39 Den slovakiske regering har ikke desto mindre gjort gældende, at regeringsforordning nr. 317/2007 fastsætter en identisk afgift for elektricitet, der forbruges i Slovakiet, uanset elektricitetens oprindelse. Af denne grund behandles den elektricitet, der produceres i Slovakiet og derefter udføres, i realiteten på den samme måde som den elektricitet, der produceres i Slovakiet og forbruges i dette land.
- 40 Såfremt det lægges til grund, at de to kategorier af elektricitet er underkastet samme ordning, skal det ikke desto mindre bemærkes, at for at det i medfør af artikel 110 TEUF kan antages, at den pågældende afgift er et led i en generel, intern afgiftsordning, skal den være pålagt en indenlandsk vare og en tilsvarende eksporteret vare med samme sats på samme stadium i omsætningen, og afgiftspligtens indtræden skal være den samme (dom af 2.10.2014, *Orgacom*, C-254/13, EU:C:2014:2251, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Selv om det ifølge den slovakiske regerings angivelser navnlig er den endelige forbruger, som betaler den omhandlede afgift for elektricitet, der forbruges i Slovakiet, er det imidlertid ubestridt, at denne afgift for elektricitet, der udføres, skyldes af eksportøren. Den i hovedsagen omhandlede afgift rammer således elektricitet, der er produceret i Slovakiet, på grund af forbruget heraf i det land, eller når sidstnævnte udføres med henblik på efterfølgende at forbruges i et andet land, på grund af udførelsen heraf. Under disse omstændigheder skal det fastslås, at denne afgift ikke rammer den elektricitet, der udføres, og den, der forbruges i denne medlemsstat, i det samme omsætningsled.
- 42 Det skal for det fjerde bemærkes, at det ikke fremgår af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at den i hovedsagen omhandlede afgift opkræves som følge af kontroller, der foretages for at opfylde de i henhold til EU-retten pålagte forpligtelser, eller at den udgør modydelsen for en tjeneste, der faktisk leveres til den erhvervsdrivende, til et beløb, der står i forhold til den nævnte tjeneste.
- 43 I denne henseende skal det præciseres, at selv om Domstolen har anerkendt, at en byrde, som udgør et forholdsmæssigt vederlag for en til den erhvervsdrivende, der er forpligtet til at betale denne byrde, faktisk erlagt tjenesteydelse, ikke udgør en afgift med tilsvarende virkning som told (dom af 9.9.2004, *Carbonati Apuani*, C-72/03, EU:C:2004:506, præmis 31), forholder det sig ikke desto mindre således, sådan som generaladvokaten har anført i punkt 66 i sit forslag til afgørelse, at for at en afgift kan falde uden for anvendelsesområdet for artikel 28 TEUF, skal den leverede tjeneste give den enkelte eksportør en bestemt og sikker fordel, da en fordel for offentligheden er for generel og usikker til, at den kan anses for en modydelse for en bestemt faktisk erlagt ydelse (jf. i denne retning dom af 1.7.1969, *Kommissionen mod Italien*, 24/68, EU:C:1969:29, præmis 16, og af 27.9.1988, *Kommissionen mod Tyskland*, 18/87, EU:C:1988:453, præmis 7).
- 44 Den slovakiske regering har imidlertid i sit skriftlige indlæg bemærket, at denne afgift er blevet opkrævet for en systemtjeneste, som faktisk er blevet leveret til eksportørerne, men den har på ingen måde understøttet denne del af sin argumentation med yderligere oplysninger, som skulle kunne danne grundlag for en konklusion om, at den omtvistede afgift udgjorde betalingen for en sådan bestemt og sikker fordel.
- 45 Det fremgår heller ikke af de øvrige oplysninger i sagsakterne, at en afgift pålagt med henblik på at opretholde balancen mellem efterspørgslen efter elektricitet og den produktionskapacitet, der er til rådighed, skulle kunne udgøre et vederlag, der udgør modydelsen for en tjeneste, der giver en bestemt og sikker fordel.

- 46 Under disse betingelser udgør en afgift som den i hovedsagen omhandlede, der rammer elektricitet, der udføres til en anden medlemsstat end Den Slovakiske Republik såvel som til tredjelande, en afgift med tilsvarende virkning som omhandlet i artikel 28 TEUF.
- 47 Dette gælder både for elektricitet, der udføres til en anden medlemsstat, og for den, der udføres til tredjelande.
- 48 I det omfang en sådan afgift rammer eksporten til andre medlemsstater, er den nemlig omfattet af artikel 28 TEUF og 30 TEUF, og i det omfang, den rammer eksporten til tredjelande, er den omfattet af artikel 28 TEUF.
- 49 Hvad mere specifikt angår udførslen til tredjelande skal det bemærkes, at Unionen i henhold til ordlyden af artikel 3, stk. 1, litra a) og e), har enekompetence vedrørende toldunionen og den fælles handelspolitik, og at den fælles handelspolitik i overensstemmelse med artikel 207, stk. 1, TEUF er baseret på ensartede principper, bl.a. for så vidt angår toldændringer, såvel som indgåelsen af told- og handelsaftaler vedrørende handel med varer og tjenesteydelser.
- 50 Ensartetheden med hensyn til den fælles handelspolitik ville imidlertid lide alvorlig skade, såfremt medlemsstaterne ensidigt kunne opkræve afgifter med tilsvarende virkning som told i forbindelse med udførsel til tredjelande.
- 51 Som Europa-Kommissionen har bemærket, følger det heraf, at medlemsstaterne ikke har kompetence til ensidigt at indføre afgifter med tilsvarende virkning som told i forbindelse med udførsel til tredjelande (jf. analogt dom af 26.10.1995, Siesse, C-36/94, EU:C:1995:351, præmis 17).

Om den eventuelle begrundelse for denne eksportafgift

- 52 Den nederlandske regering har fremhævet, at formålet, der er at sikre elforsyningsikkerheden, som Domstolen allerede har anerkendt i dom af 22. oktober 2013, Essent m.fl. (C-105/12 til C-107/12, EU:C:2013:677, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis), er et tvingende alment hensyn.
- 53 I denne henseende følger det af fast retspraksis, at forbuddet i artikel 28 TEUF er generelt og kategorisk (jf. i denne retning dom af 21.9.2000, Michailidis, C-441/98 og C-442/98, EU:C:2000:479, præmis 14 og den deri nævnte retspraksis). EUF-traktaten indeholder ikke nogen undtagelser, og Domstolen har fastslået, at det fremgår af klarheden, bestemtheden og det manglende forbehold i gældende primær ret, at forbuddet mod told er en grundlæggende regel, hvorfor mulige undtagelsesbestemmelser skal være klart fastsat. Det præciseres ligeledes, at begrebet »afgif[t] med tilsvarende virkning som told« er det nødvendige supplement til det generelle forbud mod told (jf. i denne retning dom af 14.12.1962, Kommissionen mod Luxembourg og Belgien, 2/62 og 3/62, EU:C:1962:45, s. 827).
- 54 Domstolen har endvidere fastslået, at undtagelserne fra artikel 34 TEUF og 35 TEUF, der er indeholdt i artikel 36 TEUF, ikke kan anvendes analogt i forbindelse med told og afgifter med tilsvarende virkning (jf. i denne retning dom af 10.12.1968, Kommissionen mod Italien, 7/68, EU:C:1968:51, s. 628).
- 55 Disse betragtninger gør sig gældende både med hensyn til forbuddet mod afgifter med tilsvarende virkning som told ved udførsel til andre medlemsstater og forbuddet mod sådanne afgifter ved udførsel til tredjelande.
- 56 Eftersom den omhandlede afgift skal betragtes som en afgift med tilsvarende virkning som told, følger det heraf, at den ikke kan begrundes.

- 57 På baggrund af de ovenstående betragtninger skal artikel 28 TEUF og 30 TEUF fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der fastsætter en afgift som den i hovedsagen omhandlede, som pålægges elektricitet, der eksporteres til en anden medlemsstat eller til et tredjeland, udelukkende når elektriciteten er blevet produceret på det nationale område.

Sagsomkostninger

- 58 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 28 TEUF og 30 TEUF skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, der fastsætter en afgift som den i hovedsagen omhandlede, som pålægges elektricitet, der eksporteres til en anden medlemsstat eller til et tredjeland, alene i det tilfælde, hvor elektriciteten er blevet produceret på det nationale område.

Underskrifter